

Неплатежоспособността в застрахователния сектор и защитата на потребителите

ОБЕЗПЕЧИТЕЛЕН ФОНД ЩЕ ДЕЙСТВА И В БЪЛГАРИЯ

(Продължава от стр. 4)

Ако тези задължителни вноски се въведат в срок от 5 години, в Обезпечителния фонд ще бъдат акумулирани средства в размер на 30 млн. лв., които да гарантират около 10% от общия размер на задълженията на застрахователите по общо застраховане или на задълженията на застрахователите по животозастраховане (262 536 370 лв.) към края на 2006 г., който е близък до размера на задълженията по видовете застраховки по общо застраховане, с гарантирани от Обезпечителния фонд плащания (269 901 313 лв.).

КАКВИ СА МОТИВИТЕ ЗА СЪЗДАВАНЕТО НА ОБЕЗПЕЧИТЕЛЕН ФОНД У НАС

„Създава се режим за гарантиране на застрахователни вземания при несъстоятелност на застраховател, както е в областта на гарантиране на банковите влогове и на вземанията на инвеститорите към инвестиционните посредници - обяснява за в. „Застраховател прес“ **Ралица Агайн, заместник-председател на Комисията за финансов надзор и ръководещ Управление „Застрахователен надзор“**. - Предложението е в съответствие с позициите, изразени в документ № MARKT/2534/12-1 на Европейската комисия, Главна дирекция Вътрешен пазар относно застрахователните гаранционни схеми и е в синхрон с основните положения на Закона за гарантиране на влоговете в банките.“

В проекта на КФН са предвидени и механизми за покриване на недостиг на средствата във фонда, който е сходен с механизма по Закона за гарантиране на влоговете в банките. Освен това ще има гаранции за инвестициите на средствата на фонда с цел постигане на сигурност и постоянна ликвидност. Създаден е ред за плащане на гарантираните вземания, като се отчитат особеностите на производството по несъстоятелност и се осигурява възможността на Обезпечителния фонд да участва в процедурите по признаване на вземанията, предявени пред синдика.

Проектът за Обезпечителен фонд към предстоящите изменения на Кодекса за застраховането вече е внесен в Министерския съвет от Комисията за финансов надзор и се очаква да мине на обсъждане в кратки срокове, след което да бъде внесен в парламента.

КАКЪВ Е СВЕТОВНИЯТ ОПИТ на застрахователните схеми за компенсация при неплатежоспособност?

● В САЩ

Причината за създаване на такива фондове в САЩ е голямата вълна от банкрути на застрахователи в автомобилното застраховане през 60-те години на миналия век, обяснява в

своя доклад пред паневропейската конференция в София г-н Манкевич. Схемите за защита са различни в различните щатове. Съществува федерален закон, който описва по какъв начин да бъде компенсирана неплатежоспособността, но съществуват отделни щатски регулации и различни фондове. По различен начин се третира животозастраховането и общото застраховане.

В момента в САЩ има около 100 фонда за защита на застрахованите - около 54 в животозастраховането и останалите в общото застраховане.

Един от основните принципи в САЩ е, че всеки застраховател, преди да получи лиценз за упражняване на дейността, трябва да стане член на съответния щатски обезпечителен фонд. Ако някой застраховател общото застраховане желае да работи с няколко различни щата в Северна Америка, първо трябва да стане член на фондовете за защита на застрахованите в общото застраховане във всеки един от щатите.

В момента в САЩ има тенденция, която показва, че някои от обезпечителните фондове, особено в животозастраховането, се опитват все по-често да отказват големите искове заради големия брой природни бедствия и нарастващия брой на претенциите на застрахованите, особено когато те са големи корпорации. Понякога подадени искове от физически лица дори са ограничени от обезпечителните фондове до изплащане на обезщетения в лимит до 250 хил. щат.дол.

● В ЯПОНИЯ

В Япония преди години пазарът не позволява фалитите на застрахователи, защото финансовото министерство регулира сериозно тази дейност. Впоследствие обаче започва либерализирането на пазара и през 1996-1998 г. създаване на фондове за защита на застрахованите за застраховки „Живот“ и за общото застраховане.

Най-значимата разлика между пазарите в САЩ и Япония е фактът, че в Япония има голям потенциал на въздействие върху защитата на потребителите. Там лично министър-председателят одобрява прехвърлянето на портфейл от един застраховател към друг, пак лично той одобрява лицензирането на животозастрахователните компании. В Япония за всички застрахователни компании - в животозастраховането или в общото застраховане - е задължително да са участници в обезпечителни фондове. Интересното е, че има разлика при финансирането на тези фондове в сравнение с аналогичните в САЩ. Североамериканските фондове за защита на застрахованите винаги се създават на база последващо оценяване на щетите, т.е. формират се след съответните съдебни решения в резултат на фалит на дадена компания. В Япония методът е предварителна оценка и независимо от възможността за фалит застрахователят членува в такъв фонд и заплаща съответната такса. Годишните вноски в такъв фонд в Япония не

могат да бъдат по-високи от 45 млн. щат.дол. в общото застраховане и около 300 млн. щат.дол. в животозастраховането. И двата вида фондове - в животозастраховането и в общото застраховане - могат да разчитат и на държавни гаранции в Япония. Затова там максималният встъпителен бюджет във фондовете в животозастраховането, които покриват претенции в тази сфера, е 4 млн. щат. дол., а заедно с потенциалната държавна гаранция тази сума може да достигне до 8 млрд. щат. дол. В същото време в Северна Америка

средната отговорност на един фонд е около 3 000 щат.дол. на един иск.

В Япония на компенсаторните фондове не е разрешено да осъществяват директно застрахователни плащания и компенсации, а им е позволено да гарантират финансовото действие на застрахованото лице или да създават т.нар. „подпомагащ застраховател“, а също така фондовете имат право да изземат портфейла на банкрутирания застраховател и да започнат сами да го управляват. Фондовете в Япония покриват както исковете от частни лица, от малки фирми, а и от големи корпорации.

(Продължава на стр. 11)

СПЕЦИАЛНО ЗА ВЕСТНИК „ЗАСТРАХОВАТЕЛ ПРЕС“

Участници в XIX паневропейска конференция на европейските застрахователни надзори „Ефективни механизми за защита на потребителите на застрахователни услуги“:

ПИТЪР ХИНЧЛИФ, водещ омбудсман по финансови услуги от Великобритания

- Г-н Хинчлиф, има ли във Великобритания случаи от практиката, когато застрахователни компании са изпаднали в несъстоятелност и кога е било това?

- През изминалите няколко години имахме само един случай, когато фалира голям застраховател. И всички претенции от страна на застрахованите във връзка с този фалит бяха покрити от Гаранционния фонд. Това е т.нар. финансова компенсационна схема. При такъв случай застрахованият във Великобритания трябва да докаже загубите, които е претърпял. Ако успее да го направи, те се покриват до някаква горна граница.

У нас също така има и застрахователни посредници, които изпадат в неплатежоспособност и бих казал, че това се случва доста по-често. Техните клиенти също могат да предявяват иск за компенсация.

- Съществува ли във Великобритания Обезпечителен фонд и какво представлява т.нар. гаранционна схема за обезщетяване на претенциите на застрахованите в случай на фалит на застрахователна компания - в т.ч. в какъв процент се дават гаранции в тези случаи, за кои застрахователни продукти се отнася фондът и как се акумулират средствата в него?

- Да, съществува. Финансирането става от застрахователния бранш, защото застрахователите по закон са длъжни да внасят определена сума. В момента тя е доста голяма. Така че това е един доста спорен въпрос при нас. Схемата покрива всички застрахователни продукти - автомобилно, общо застраховане, животозастраховане. Много сложно се изчисляват дължимите суми за покриване на щети. Първите 30 хил.паунда се покриват изцяло (възстановяват се) на застрахованите. Над тази сума те получават обезщетение само в определен процент. А след това схемата за получаване на компенсация става още по-сложна.

Самият потребител на застраховки също трябва да поеме определен риск над нивото на пълно покритие на претърпените щети и самоучастието е около 10%-20%, т.е. такъв риск поема самият той при избора си на застраховател.

ТАТЯНА ЛЕГКАЯ, Федерална служба за застрахователен надзор на Русия

- Г-жа Легкая, каква е практиката в Русия през последните години в областта на обезщетяване на пострадали граждани вследствие фалити на застрахователи?

- Застрахователният пазар у нас се развива динамично и в действителност има случаи, когато застрахователната компания може да изпадне в период на неплатежоспособност. Но в такава ситуация се оказва постоянен контрол от федералната служба за застрахователен надзор. Ние получаваме непрекъснато информация за такива компании, анализираме периодично отчетните данни за 6-месечие и за година, откъдето виждаме, че се нарушават нормативите за платежоспособност. В случай, че установим това, ние им поставяме съответните предписания, които те трябва да изпълнят, за да се справят с временната ситуация на неплатежоспособност. Това означава, че трябва да допълнят активите си и да увеличат уставния си капитал в определен период от време, например за половин година, тъй като при нас отчетната информация за дейността на застрахователите се представя в надзора най-рано през 6 месеца. Застрахователят през това време трябва да представи в надзорната служба план за финансово оздравяване на компанията.

(Продължава на стр. 11)

Санди - недвижими имоти предлага

- покупка, продажба, отдаване и наемане под наем
- отпускане на ипотечни кредити
- управление на недвижим имот
- пренасяне на дома и офиса, почистване

1202 гр. София, ул. „Белоградчик“ №1 (непосредствено до Централна автогара), ет. 2, офис 3, тел: 931 39 66, тел/факс: 931 39 77, 0897/ 87 37 37, sandy_ni@abv.bg, www.sandi.imot.bg